

Μπρος στα κάλλη τι είναι η ντόπα;

Του Κ. Τσουκαλά

Ο όρος ντόπινγκ (doping) εμφανίζεται για πρώτη φορά σε αγγλικό λεξικό το 1889, η χρήση όμως φαρμακολογικών ουσιών με μόνο σκοπό την αύξηση της απόδοσης του αθλητή σε έναν αγώνα είναι τόσο παλιά όσο και ο αθλητισμός. Σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες χρήση διεγερτικών ουσιών γινόταν σε λαούς όπως οι Κινέζοι, οι Αιγύπτιοι και βέβαια οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι. Άλλωστε ο πρώτος κανονισμός κατά του ντόπινγκ καθιερώθηκε το 364 π.Χ. με την υποχρέωση όλων των αθλητών που συμμετείχαν να σιτίζονται και να κοιμούνται από κοινού τρεις ημέρες πριν από τον αγώνα τους για να μη χρησιμοποιούν... μαγικούς ζωμούς. Οι Ζάνες - αγάλματα φτιαγμένα από πρόστιμα αθλητών, προπονητών και χορηγών που είχαν πιαστεί να κλέβουν - που υπάρχουν στο αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας αποτελούν **αδιάψευστη** μαρτυρία ότι παράλληλα με το «αρχαίο πνεύμα αθάνατο» υπήρχαν και οι «απατεώνες του ντόπινγκ».

[...]Ο πρώτος πληθυντικός της εθνικής αθλητικής υπερηφάνειας (που πρωτοχαράχθηκε από τις Λαϊκές Δημοκρατίες) και ο πρώτος ενικός της ιδιοτελούς ή ανιδιοτελούς ατομικής φιλοδοξίας (που πρωτοάνθησε στις ΗΠΑ) συμβαδίζουν και ορθώνονται με τα κατεστημένα (πλέον) **συμφέροντα των αθλητικών, φαρμακευτικών και επικοινωνιακών επιχειρήσεων**, με τους σπόνσορες και αθλοθέτες που διαφημίζονται, με τα υπουργεία Αθλητισμού και τους ειδικευμένους οργανισμούς που οργανώνουν, με τα ΜΜΕ που ενημερώνουν, με τους χειροκροτητές που χειροκροτούν και με την κοινή γνώμη που πληρώνει αδιαμαρτύρητα τα κεκανονισμένα «δικαιώματα αποχαύνωσης». Έτσι, γύρω από τους τεράστιους και **αυτοτροφοδοτούμενους** αυτούς τζίρους θα φυτρώσουν και θα συμπλεύσουν διάφορες νεοείσακτες επαγγελματικές κατηγορίες όπως οι σύμβουλοι που προάγουν το θέαμα, οι σχεδιασμοί νέων αθλημάτων που θα διογκώσουν ακόμη περισσότερο το αθλοσύστημα, οι παραγωγοί και οι διαφημιστές αθλητικών υποπροϊόντων, οι προαγωγοί αθλητικών στοιχημάτων. **Αλλά και οι επαγγελματίες αθλονομοθέτες και αθλοδικαστές που κατοχυρώνουν τη θέσπιση και εφαρμογή του αδιάβλητου κανονιστικού πλαισίου μιας «άμιλλας» που για να πουλάει καλά πρέπει να εμφανίζεται σαν «ευγενής».** Οι τελευταίοι είναι **μάλιστα απολύτως αναγκαίοι αν σκεφθούμε ότι η πάνδημη θεαματικότητα του αθλητικού ανταγωνισμού στηρίζεται στην παραδοχή ότι η έκβασή του επιτρέπεται να είναι προβλέψιμη εκ των προτέρων. Αντίθετα** από ό,τι συμβαίνει στο επαγγελματικό «κατς» που όντας «σικέ» ενδιαφέρει ελάχιστους, και όπως συνηθίζουν να μας υπενθυμίζουν *ad nauseam*¹ οι αθλητικοί σχολιαστές, στον αθλητισμό «όλα μπορούν να συμβούν μέχρι την τελευταία στιγμή».

Υπό τους όρους αυτούς είναι σαφές ότι όλα λειτουργούν κάτω από τη σκιά της απარέγκλιτης επιχειρησιακής ανάγκης να μεγιστοποιηθούν όσο είναι δυνατόν η παραγωγικότητα και η αποτελεσματικότητα όχι μόνο του όλου συστήματος αλλά και των επιμέρους συνιστωσών του. Στη νέα «εποχή της γνώσης» την αρμοδιότητα αυτή θα αναλάβει η ειδικευμένη «αθλητική επιστήμη» η οποία καλείται να «αξιοποιήσει» εις το έπακρον τα ανθρώπινα παραγωγικά μέσα που της διατίθενται. Αυτή ακριβώς είναι η πολιτική υπηρέσια την οποία προσφέρουν οι αθλητίατροι, οι αθλοφαρμακοποιοί, οι αθλοδιατροφολόγοι, οι αθλοχημικοί, οι αθλοβιολόγοι που δρουν υπό την υψηλή εποπτεία των αθλονομικών, οι οποίοι επιβεβαιώνουν την «άμιλλα» και **αποκηρύσσουν τον αθέμιτο ανταγωνισμό**, διακρίνοντας ανάμεσα στις επικίνδυνες μεθόδους και ουσίες που αλλοιώνουν το παίγνιο και στις επιτρεπόμενες μορφές επιστημονικής προπόνησης και τα απλά «συμπληρώματα διατροφής που καθιστούν το τελικό θέαμα λειτουργικό και «ενδιαφέρον».

¹ Η **Λατινική έκφραση** *ad nauseam* χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάτι που συνεχίζεται μέχρις ναυτίας (**εμετού**). Για παράδειγμα, μπορεί να πει κανείς: «Το ζήτημα έχει συζητηθεί *ad nauseam*», δηλαδή έχει συζητηθεί εκτενώς και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό που όλοι έχουν απαυδήσει. Αποτελεί είδος **αποδείξεως κατ' ισχυρισμό**. (από τη Βικιπαίδεια)

Υπ' αυτούς τους όρους το «ντόπινγκ» δεν είναι τίποτε άλλο από μια μορφή έλλογης στρατηγικής που κατατείνει στην υπέρβαση και καταστρατήγηση των κινούμενων ορίων ενός **ανταγωνισμού** που όντας αντικείμενο ειδικής «επιστημονικής» ανάλυσης δεν είναι πλέον δυνατόν να οργανώνεται υπό «φυσικά ίσους αφετηριακούς όρους». Είναι πια σαφές ότι μαζί με την ικανότητα και το σθένος των ιδίων των αθλητών συγκρούονται και οι δεξιότητες των εκτροφέων τους. Όταν μόνος στόχος είναι η νίκη και τα ρεκόρ που παράγουν πάνδημο θέαμα και εξωφρενικά κέρδη, όλοι επιδιώκουν να μεγιστοποιήσουν τα θεμιτά ή αθέμιτα πλεονεκτήματα που τους προσφέρει ο συνδυασμός της γνώσης και της απόκρυψής της. Και έτσι, όπως ακριβώς συνέβαινε στην αρχαία Σπάρτη, όλα επιτρέπονται αρκεί να μη σε πιάσουν στα πράσα.

Απομένουν, βέβαια, οι ίδιοι οι αθλητές που αποδέχονται να διακινδυνεύσουν τη μετατροπή τους σε επαγγελματίες επίδοξους πρωταθλητές και ταυτοχρόνως σε επιστημονικά πειραματόζωα. Και για αυτόν ακριβώς τον λόγο, το δέλεαρ είναι τεράστιο. Ο συμβολικός κλάδος ελαίας συνοδεύεται πλέον από ράβδους χρυσού, τεράστια διαφημιστικά κέρδη και διά βίου εργασιακή εξασφάλιση στο Δημόσιο. Παράλληλα, από κοινού με τους τηλεοπτικούς αστέρες και τους τραγουδιστές, οι πρωταθλητές προβάλλονται ως οικουμενικά πρότυπα και ιδάματα. Υπό τις συνθήκες αυτές λοιπόν είναι απολύτως βέβαιο ότι ακόμη και ως γνωστοί σε όλη τους την εκταση, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται με τη συστηματική χρήση ουσιών δεν μπορεί ποτέ να είναι αποτρεπτικοί. Πολύ περισσότερο από ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν, και με δεδομένη την πλήρη αβεβαιότητα «άλλων βιοτικών διεξόδων και προοπτικών, οι νέοι εξωθούνται πιεστικά να αναλάβουν την ατομική ευθύνη της μεγιστοποίησης του φυσικού «ανθρώπινου κεφαλαίου» τους μεθοδεύοντας τη μόνη μορφή «επιτυχίας» που υπόσχεται να τους απαλλάξει από την έρπουσα υπαρξιακή αγωνία. Στο μέτρο που τίποτα άλλο δεν φαίνεται να εξασφαλίζει την επιβίωσή τους, όλο και περισσότερα αθλούμενα «παιδιά μας» θα επιλέξουν ένα δύσκολο και επικίνδυνο επάγγελμα που οδηγεί εξ υποθέσεως στην πιθανότητα της καταστροφής αλλά και στο ενδεχόμενο του θριάμβου. Στην κοινωνία της διακινδύνευσης, η τύχη ευνοεί τους κασκαβιέρους του μέλλοντός τους.

από την εφημερίδα «Το ΒΗΜΑ», 13/04/2008

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 120 περίπου λέξεις.
2. α. Να βρείτε τα συνθετικά των λέξεων και από το β' συνθετικό να δημιουργήσετε άλλες σύνθετες: αυτοτροφοδοτούμενους, πάνδημη, αποκηρύσσουν, κατατείνει, επίδοξους
β. Να βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων: αδιάψευστη, στηρίζεται, ανταγωνισμού, δέλεαρ, πιθανότητα
3. α. Άλλωστε, Έτσι, Αλλά, Αντίθετα, Παράλληλα: Τι δηλώνουν οι λέξεις και ποιος ο ρόλος τους στο κείμενο;
β. «Υπ' αυτούς τους ... στα πράσα»: Να βρείτε τη δομή της παραγράφου.
4. «Ο πρώτος πληθυντικός ... τελευταία στιγμή»: Με ποια μέθοδο αναλύει ο συγγραφέας την παράγραφο;
5. «Η πολιτεία οφείλει λοιπόν κατεπειγόντως να «αναλάβει τις ευθύνες» της χαράζοντας αυστηρότερα νομικά πλαίσια, ενισχύοντας τους ελέγχους και διαπαιδαγωγώντας συστηματικά τους νέους»: Να αναπτύξετε την πρόταση σε μια παράγραφο 80 περίπου λέξεων.
6. «Σε τελική ανάλυση «φταίμε όλοι» δηλαδή κατά συνθήκη το κράτος, εξ ορισμού το κεφάλαιο, πάντως η κοινωνία, επικουρικά οι γονείς». Με άλλα λόγια κανείς. Με αφορμή τη θέση αυτή να γράψετε ένα κείμενο 600 λέξεων για τις αιτίες που οδηγούν στο ντόπινγκ των αθλητών και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισής του.

Φιλολογικό Φροντιστήριο